

PHÁT TRIỂN TƯ DUY PHẢN BIỆN CỦA SINH VIÊN NĂM NHẤT THÔNG QUÁ TƯƠNG TÁC CÓ HƯỚNG DẪN VỚI CHATGPT

Nguyễn Thị Lưu
Trường Đại học Điện lực
Email: luunt@epu.edu.vn

Tóm tắt: Trong bối cảnh trí tuệ nhân tạo (AI) ngày càng được tích hợp vào giáo dục đại học, việc sử dụng hiệu quả các công cụ như ChatGPT nhằm phát triển tư duy phản biện cho người học trở thành một vấn đề cấp thiết. Nghiên cứu này nhằm đánh giá tác động của tương tác có hướng dẫn với AI đối với sự phát triển tư duy phản biện của sinh viên năm nhất. Nghiên cứu sử dụng thiết kế bán thực nghiệm với hai nhóm: nhóm thực nghiệm tham gia các hoạt động sử dụng AI có hướng dẫn và nhóm đối chứng sử dụng AI không có hướng dẫn trong thời gian bốn tuần. Dữ liệu được thu thập thông qua bài kiểm tra trước - sau, bài viết học thuật và bảng khảo sát, sau đó được phân tích bằng kiểm định t-test độc lập, t-test cặp và phân tích nội dung. Kết quả cho thấy nhóm thực nghiệm có sự cải thiện đáng kể về điểm tư duy phản biện so với nhóm đối chứng. Ngoài ra, phân tích bài viết cho thấy sinh viên trong nhóm thực nghiệm thể hiện mức độ cao hơn về khả năng phân tích, đánh giá và lập luận. Kết quả nghiên cứu khẳng định rằng việc sử dụng AI theo hướng có hướng dẫn có thể góp phần thúc đẩy tư duy phản biện, đồng thời hạn chế xu hướng phụ thuộc vào nội dung do AI tạo ra.

Từ khóa: Tư duy phản biện; ChatGPT; trí tuệ nhân tạo; tương tác có hướng dẫn; giáo dục đại học; sinh viên năm nhất.

ENHANCING FIRST-YEAR STUDENTS' CRITICAL THINKING THROUGH GUIDED INTERACTION WITH CHATGPT

Abstract: In the context of the increasing integration of artificial intelligence (AI) into higher education, the effective use of tools such as ChatGPT to foster students' critical thinking has become an urgent concern. This study aims to examine the impact of guided interaction with AI on the development of critical thinking among first-year university students. A quasi-experimental design was employed, involving an experimental group that engaged in guided AI-based activities and a control group that used AI without instructional guidance over a four-week period. Data were collected through pre- and post-tests, academic writing tasks, and a perception questionnaire, and analyzed using independent samples t-tests, paired samples t-tests, and content analysis. The findings indicate that the experimental group demonstrated significantly greater improvement in critical thinking scores compared to the control group. Furthermore, qualitative analysis of students' writing revealed higher levels of analytical, evaluative, and argumentative performance among those who engaged in guided interaction. These results suggest that guided use of AI can effectively promote critical thinking while reducing students' over-reliance on AI-generated content. The study highlights the importance of pedagogical design in leveraging AI as a tool for higher-order thinking in higher education.

Keywords: Critical thinking; ChatGPT; Artificial Intelligence; AI; guided interaction; higher education; first-year students.

Nhận bài: 13/03/2026

Phản biện: 12/04/2026

Duyệt đăng: 16/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm gần đây, sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo (AI) đã và đang làm thay đổi sâu sắc hoạt động dạy và học trong giáo dục đại học. Trong số các công cụ mới nổi, ChatGPT được sử dụng ngày càng rộng rãi nhờ khả năng tạo ra phản hồi tức thì, cung cấp giải thích và hỗ trợ sản xuất nội dung học thuật. Mặc dù công cụ này mở ra nhiều cơ hội cho việc học tập, song cũng đặt ra những vấn đề đáng quan ngại liên quan đến sự phát triển nhận thức của người học, đặc biệt là năng lực tư duy phản biện (Bettayeb et al., 2024; Zawacki-Richter et al., 2019; Dwivedi et al., 2023; Kasneci et al., 2023).

Các nghiên cứu gần đây cho thấy tác động của AI đối với tư duy phản biện phụ thuộc đáng kể vào cách thức triển khai trong giảng dạy. Mặc dù AI có tiềm năng hỗ trợ tư duy bậc cao, hiệu quả của nó không mang tính tự động mà đòi hỏi các hoạt động học tập được thiết kế nhằm thúc đẩy sự

tham gia tích cực, phản tư và đánh giá của người học (Kasneci et al., 2023; Lo, 2023). Đặc biệt, hình thức tương tác có hướng dẫn với AI - trong đó người học được yêu cầu phân tích, phản biện và chỉnh sửa nội dung do AI tạo ra - được xem là một hướng tiếp cận có triển vọng trong việc phát triển tư duy phản biện.

Mặc dù nhận được sự quan tâm ngày càng lớn, các nghiên cứu thực nghiệm về việc sử dụng AI theo hướng có cấu trúc nhằm phát triển tư duy phản biện vẫn còn hạn chế, đặc biệt đối với đối tượng sinh viên năm nhất trong bối cảnh EFL. Phần lớn các nghiên cứu hiện nay chủ yếu tập trung vào nhận thức của người học hoặc kết quả học tập tổng thể, mà chưa làm rõ vai trò của thiết kế sư phạm trong việc định hướng sử dụng AI.

Xuất phát từ những khoảng trống nghiên cứu nêu trên, bài viết này khảo sát hiệu quả của việc tương tác có hướng dẫn với ChatGPT đối với sự

phát triển tư duy phản biện của sinh viên năm nhất. Thông qua việc so sánh giữa hình thức sử dụng AI có hướng dẫn và không có hướng dẫn, nghiên cứu hướng tới cung cấp bằng chứng thực nghiệm về cách thức tích hợp AI vào giảng dạy nhằm hỗ trợ phát triển tư duy bậc cao thay vì làm gia tăng sự phụ thuộc của người học.

Cụ thể, nghiên cứu tập trung trả lời các câu hỏi sau:

(1) Việc tương tác có hướng dẫn với ChatGPT ảnh hưởng như thế nào đến sự phát triển tư duy phản biện của sinh viên?

(2) Có sự khác biệt đáng kể nào giữa sinh viên sử dụng AI có hướng dẫn và không có hướng dẫn trong việc phát triển tư duy phản biện hay không?

(3) Việc sử dụng AI có hướng dẫn ảnh hưởng như thế nào đến các thành tố của tư duy phản biện, bao gồm phân tích, đánh giá và lập luận?

(4) Sinh viên có nhận thức như thế nào về việc sử dụng AI trong học tập?

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tư duy phản biện trong giáo dục đại học

Tư duy phản biện được xem là một mục tiêu cốt lõi của giáo dục đại học, đòi hỏi người học vận dụng các quá trình nhận thức bậc cao như phân tích, đánh giá và đưa ra phán đoán có cơ sở. Đối với sinh viên năm nhất, đây là giai đoạn chuyển tiếp quan trọng từ phương thức học tập thụ động sang học tập độc lập và mang tính phân tích cao hơn. Tuy nhiên, nhiều nghiên cứu cho thấy sinh viên ở giai đoạn này vẫn gặp khó khăn trong việc vượt qua các chiến lược học tập bề mặt, từ đó hạn chế khả năng tham gia vào các hoạt động tư duy bậc cao. Thực trạng này đặt ra yêu cầu cấp thiết đối với việc thiết kế các phương pháp giảng dạy nhằm thúc đẩy sự tham gia nhận thức sâu và phát triển năng lực tư duy phản biện cho người học.

2.2. Trí tuệ nhân tạo trong giáo dục

Sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo (AI) đã mở ra những hướng tiếp cận mới trong lĩnh vực giáo dục. Các công cụ như ChatGPT cho phép người học tiếp cận nhanh chóng các thông tin, giải thích và gợi ý ý tưởng, qua đó hỗ trợ quá trình học tập một cách linh hoạt và cá nhân hóa. Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng AI có tiềm năng nâng cao hiệu quả học tập, đặc biệt trong việc hỗ trợ người học xử lý các nhiệm vụ phức tạp và tiếp cận tri thức một cách thuận tiện hơn (Holmes et al., 2019; Dwivedi et al., 2023; Baidoo-Anu & Owusu Ansah, 2023).

Tuy nhiên, bên cạnh những lợi ích, việc ứng dụng AI trong giáo dục cũng đặt ra nhiều thách

thức. Các vấn đề liên quan đến tính liêm chính học thuật, sự phụ thuộc quá mức vào công nghệ, cũng như nguy cơ suy giảm năng lực tư duy độc lập đã được đề cập trong nhiều nghiên cứu gần đây (Cotton et al., 2024; Rudolph et al., 2023; Bender et al., 2021). Trong bối cảnh Việt Nam, các chuyên gia cũng nhấn mạnh rằng việc tích hợp AI cần được thực hiện một cách thận trọng nhằm tránh nguy cơ người học phụ thuộc quá mức và suy giảm năng lực tư duy phản biện (Hồ, 2024).

2.3. AI và tư duy phản biện: Các bằng chứng nghiên cứu

Các nghiên cứu gần đây đã bắt đầu xem xét mối quan hệ giữa việc sử dụng AI và sự phát triển các kỹ năng tư duy bậc cao, tuy nhiên kết quả vẫn còn chưa thống nhất. Một số nghiên cứu cho thấy AI có thể hỗ trợ người học trong việc hình thành ý tưởng, cấu trúc lập luận và nâng cao mức độ tham gia vào hoạt động học tập (Baidoo-Anu & Owusu Ansah, 2023; Kohnke et al., 2023). Bên cạnh đó, AI còn góp phần hỗ trợ người học tổ chức và diễn đạt ý tưởng một cách rõ ràng hơn, đặc biệt trong các nhiệm vụ viết học thuật.

Ngược lại, một số nghiên cứu khác chỉ ra rằng tác động của AI đối với tư duy phản biện còn hạn chế và phụ thuộc nhiều vào cách thức sử dụng. Các tổng quan tài liệu cho thấy AI có xu hướng hỗ trợ tốt các quá trình nhận thức bậc thấp, trong khi tác động đến các kỹ năng tư duy bậc cao như phân tích và đánh giá chưa thực sự rõ ràng (Lo, 2023; Kasneci et al., 2023). Một số nghiên cứu trong nước cũng chỉ ra rằng AI vừa tạo điều kiện hỗ trợ xử lý thông tin, vừa đặt ra nguy cơ làm suy giảm khả năng tư duy phản biện nếu người học không được định hướng sử dụng phù hợp (Lê & Nguyễn, 2025). Điều này phù hợp với quan điểm cho rằng công nghệ, nếu được sử dụng một cách thụ động, có thể củng cố các hành vi học tập bề mặt thay vì thúc đẩy tư duy sâu.

2.4. Vai trò của tương tác có hướng dẫn trong việc phát triển tư duy phản biện

Trước những hạn chế nêu trên, nhiều nghiên cứu đã nhấn mạnh vai trò của thiết kế sư phạm trong việc định hướng sử dụng AI. Trong đó, tương tác có hướng dẫn với AI được xem là một hướng tiếp cận hiệu quả nhằm thúc đẩy tư duy phản biện. Hình thức này yêu cầu người học không chỉ tiếp nhận thông tin mà còn phải tham gia vào các hoạt động như phân tích, đánh giá và chỉnh sửa nội dung do AI tạo ra.

Trong bối cảnh dạy và học ngoại ngữ, việc sử dụng AI theo hướng có cấu trúc đã được chứng minh là có thể hỗ trợ đồng thời cả năng lực ngôn ngữ và tư duy bậc cao, thông qua việc khuyến khích người học đánh giá và cải thiện các phản hồi (Kohnke et al., 2023; Kasneci et al., 2023). Ngoài ra, một số nghiên cứu cũng cho rằng AI nên được sử dụng như một công cụ hỗ trợ nhận thức, giúp thúc đẩy tư duy siêu nhận thức thay vì thay thế quá trình tư duy của người học (Kasneci et al., 2023).

2.5. Khoảng trống nghiên cứu

Mặc dù có nhiều nghiên cứu đề cập đến việc ứng dụng AI trong giáo dục, vẫn tồn tại một số khoảng trống đáng kể. Thứ nhất, các nghiên cứu hiện nay chưa làm rõ đầy đủ vai trò của thiết kế giảng dạy, đặc biệt là tương tác có hướng dẫn, đối với sự phát triển tư duy phản biện. Thứ hai, phần lớn các nghiên cứu mang tính khái niệm hoặc khảo sát, trong khi các nghiên cứu thực nghiệm hoặc bán thực nghiệm còn hạn chế. Thứ ba, đối tượng sinh viên năm nhất chưa được quan tâm đúng mức, mặc dù đây là giai đoạn quan trọng trong việc hình thành năng lực học thuật. Cuối cùng, bối cảnh EFL vẫn chưa được nghiên cứu đầy đủ, trong khi đây là môi trường có nhiều đặc thù liên quan đến sự phát triển đồng thời năng lực ngôn ngữ và tư duy.

2.6. Nghiên cứu đề xuất

Trên cơ sở các khoảng trống nghiên cứu đã xác định, nghiên cứu này tập trung khảo sát hiệu quả của việc tương tác có hướng dẫn với ChatGPT trong việc phát triển tư duy phản biện của sinh viên năm nhất. Thông qua việc so sánh giữa hai hình thức sử dụng AI (có hướng dẫn và không có hướng dẫn), nghiên cứu nhằm cung cấp bằng chứng thực nghiệm về vai trò của thiết kế sư phạm trong việc khai thác hiệu quả AI nhằm hỗ trợ phát triển tư duy bậc cao trong giáo dục đại học.

2.7. Phương pháp nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là 38 sinh viên năm nhất ngành Ngôn ngữ Anh tại một trường đại học, đang học các học phần tiếng Anh cơ sở như Nghe, Nói, Đọc, Viết, Tư duy phản biện và định hướng nghề nghiệp trong lĩnh vực thương mại, du lịch. Người tham gia được chia thành hai nhóm: thực nghiệm (19 sinh viên) và đối chứng (19 sinh viên), dựa trên các lớp học sẵn có để bảo đảm tính khả thi. Trước can thiệp, hai nhóm được kiểm tra bằng bài pre-test nhằm xác định không có khác biệt đáng kể về trình độ ban đầu.

Nghiên cứu sử dụng kết hợp các công cụ thu thập dữ liệu định lượng và định tính, gồm bài kiểm tra tư duy phản biện trước và sau can thiệp, bài viết học thuật và bảng hỏi khảo sát. Bài kiểm tra được thiết kế theo các tình huống thực tiễn trong thương mại và du lịch nhằm đánh giá kỹ năng phân tích, đánh giá và lập luận. Bài viết học thuật được chấm bằng rubric, còn bảng hỏi sử dụng thang Likert 5 mức để khảo sát thái độ của sinh viên đối với việc dùng AI trong học tập và nghề nghiệp.

Nghiên cứu triển khai trong 4 tuần, gồm pre-test, can thiệp, post-test và khảo sát bổ sung. Nhóm thực nghiệm được hướng dẫn dùng ChatGPT theo nhiệm vụ nghề nghiệp cụ thể, trong khi nhóm đối chứng dùng AI theo cách thông thường. Dữ liệu định lượng được xử lý bằng SPSS với paired samples t-test và independent samples t-test ở mức ý nghĩa $p < 0,05$; dữ liệu định tính được phân tích nội dung nhằm làm rõ biểu hiện tư duy phản biện trong bối cảnh nghề nghiệp.

2.8. Kết quả nghiên cứu

2.8.1. So sánh kết quả trước và sau can thiệp

Kết quả phân tích cho thấy không có sự khác biệt đáng kể giữa nhóm thực nghiệm và nhóm đối chứng ở thời điểm trước can thiệp (pre-test) ($p > 0,05$), cho thấy hai nhóm có mức độ tư duy phản biện tương đương ban đầu.

Sau giai đoạn can thiệp, điểm số tư duy phản biện của cả hai nhóm đều có xu hướng tăng, tuy nhiên mức độ cải thiện của nhóm thực nghiệm cao hơn rõ rệt. Cụ thể, điểm trung bình của nhóm thực nghiệm tăng từ $M = 6,8$ lên $M = 8,1$, trong khi nhóm đối chứng chỉ tăng từ $M = 6,7$ lên $M = 7,2$.

Kết quả kiểm định t-test cặp (paired samples t-test) cho thấy sự cải thiện trong nhóm thực nghiệm có ý nghĩa thống kê ($p < 0,01$), trong khi nhóm đối chứng chỉ đạt mức ý nghĩa thấp hơn ($p < 0,05$). Điều này cho thấy việc tương tác có hướng dẫn với ChatGPT có tác động tích cực đến sự phát triển tư duy phản biện của sinh viên.

2.8.2. So sánh giữa nhóm thực nghiệm và nhóm đối chứng

Kết quả kiểm định t-test độc lập (independent samples t-test) tại thời điểm sau can thiệp (post-test) cho thấy sự khác biệt có ý nghĩa thống kê giữa hai nhóm ($p < 0,05$). Nhóm thực nghiệm đạt điểm số trung bình cao hơn đáng kể so với nhóm đối chứng.

Điều này chứng tỏ rằng việc sử dụng AI theo hướng có hướng dẫn mang lại hiệu quả vượt trội

so với việc sử dụng AI không có định hướng trong việc phát triển tư duy phản biện.

2.8.3. Phân tích bài viết học thuật

Kết quả phân tích bài viết học thuật cho thấy sinh viên trong nhóm thực nghiệm thể hiện rõ hơn các biểu hiện của tư duy phản biện so với nhóm đối chứng. Cụ thể:

* Khả năng phân tích vấn đề: Sinh viên nhóm thực nghiệm có xu hướng xác định rõ vấn đề và phân tích đa chiều hơn.

* Khả năng đánh giá: Các bài viết trong nhóm này thể hiện khả năng so sánh, đánh giá các phương án và chỉ ra điểm mạnh, điểm hạn chế một cách rõ ràng.

* Lập luận và sử dụng bằng chứng: Sinh viên nhóm thực nghiệm lập luận chặt chẽ hơn, có sử dụng dẫn chứng phù hợp, đặc biệt trong các tình huống liên quan đến lĩnh vực thương mại và du lịch. Ngược lại, bài viết của nhóm đối chứng thường mang tính mô tả, ít có sự phân tích sâu hoặc phản biện.

2.8.4. Kết quả khảo sát ý kiến sinh viên

Kết quả bảng hỏi cho thấy phần lớn sinh viên trong nhóm thực nghiệm có thái độ tích cực đối với việc sử dụng ChatGPT theo hướng có hướng dẫn. Cụ thể:

- Trên 80% sinh viên đồng ý rằng AI giúp họ hiểu bài sâu hơn khi được hướng dẫn cách sử dụng;

- Khoảng 75% cho rằng việc đánh giá và chỉnh sửa nội dung AI giúp cải thiện kỹ năng tư duy;

- Hơn 70% sinh viên cho biết họ tự tin hơn khi đưa ra lập luận sau quá trình học;

Trong khi đó, một số sinh viên ở nhóm đối chứng thừa nhận xu hướng phụ thuộc vào AI và ít thực hiện các bước đánh giá nội dung.

2.9. Thảo luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy việc tương tác có hướng dẫn với ChatGPT có tác động tích cực và rõ rệt đến sự phát triển tư duy phản biện của sinh viên năm nhất. Cụ thể, nhóm thực nghiệm đạt mức cải thiện cao hơn đáng kể so với nhóm đối chứng, không chỉ về điểm số mà còn về chất lượng lập luận trong bài viết học thuật. Những phát hiện này góp phần củng cố và làm rõ thêm các luận điểm trong các nghiên cứu trước đây về vai trò của AI trong giáo dục.

Trước hết, kết quả nghiên cứu phù hợp với quan điểm cho rằng tư duy phản biện không thể phát triển một cách tự động thông qua việc tiếp cận thông tin, mà cần được thúc đẩy thông qua các

hoạt động nhận thức có định hướng. Theo các lý thuyết về tư duy phản biện (Facione, 1990; Ennis, 2011), các kỹ năng như phân tích, đánh giá và lập luận chỉ được hình thành khi người học tham gia tích cực vào quá trình xử lý thông tin. Trong nghiên cứu này, việc yêu cầu sinh viên đánh giá, phản biện và chỉnh sửa nội dung do AI tạo ra đã tạo điều kiện để họ thực hành trực tiếp các kỹ năng này, từ đó dẫn đến sự cải thiện rõ rệt.

Bên cạnh đó, kết quả nghiên cứu cũng ủng hộ quan điểm trong các nghiên cứu gần đây rằng hiệu quả của AI trong giáo dục phụ thuộc lớn vào cách thức triển khai trong giảng dạy. Cụ thể, các nghiên cứu (Kasneci et al., 2023; Dwivedi et al., 2023) cho thấy AI chỉ thực sự hỗ trợ tư duy bậc cao khi được tích hợp vào các hoạt động học tập có cấu trúc. Kết quả trong nghiên cứu này cho thấy nhóm sử dụng AI không có hướng dẫn có mức cải thiện hạn chế hơn, điều này cho thấy việc tiếp cận AI một cách thụ động không đủ để thúc đẩy tư duy phản biện.

Một phát hiện đáng chú ý khác là sự khác biệt về chất lượng bài viết học thuật giữa hai nhóm. Sinh viên trong nhóm thực nghiệm thể hiện khả năng phân tích đa chiều, đánh giá các phương án và xây dựng lập luận chặt chẽ hơn. Kết quả này phù hợp với các nghiên cứu của Baidoo-Anu và Kohnke et al. (2023), trong đó chỉ ra rằng AI có thể hỗ trợ quá trình hình thành ý tưởng và cấu trúc lập luận, nhưng cần có sự hướng dẫn để chuyển hóa thành năng lực tư duy phản biện thực sự.

Ngoài ra, kết quả khảo sát cho thấy sinh viên trong nhóm thực nghiệm có nhận thức tích cực hơn về vai trò của AI trong học tập, đặc biệt khi được hướng dẫn cách sử dụng. Điều này phù hợp với quan điểm của Kohnke và cộng sự (2023), cho rằng việc sử dụng AI trong bối cảnh học ngoại ngữ có thể thúc đẩy cả năng lực ngôn ngữ và tư duy, nếu được thiết kế phù hợp. Ngược lại, một số sinh viên trong nhóm đối chứng có xu hướng phụ thuộc vào AI, điều này phản ánh những lo ngại đã được đề cập trong các nghiên cứu trước về nguy cơ suy giảm tư duy độc lập khi sử dụng AI không có kiểm soát (Bender et al., 2021; Rudolph et al., 2023; Cotton et al., 2024).

Từ những phân tích trên, có thể thấy rằng giá trị của AI trong giáo dục không nằm ở bản thân công nghệ, mà ở cách thức tích hợp vào quá trình dạy và học. Việc thiết kế các hoạt động học tập yêu cầu người học tương tác một cách có ý thức và có định hướng với AI đóng vai trò then chốt trong việc phát triển tư duy phản biện.

III. KẾT LUẬN

Nghiên cứu này nhằm khảo sát hiệu quả của việc tương tác có hướng dẫn với ChatGPT trong việc phát triển tư duy phản biện của sinh viên năm nhất ngành Tiếng Anh Thương mại – Du lịch. Kết quả nghiên cứu cho thấy việc sử dụng AI theo hướng có cấu trúc và định hướng rõ ràng có tác động tích cực đến sự phát triển các kỹ năng tư duy bậc cao, đặc biệt là khả năng phân tích, đánh giá và lập luận. So với nhóm đối chứng, sinh viên trong nhóm thực nghiệm thể hiện sự cải thiện rõ rệt cả về điểm số và chất lượng sản phẩm học tập.

Những phát hiện này khẳng định rằng AI không tự động nâng cao năng lực tư duy phản biện, mà hiệu quả của nó phụ thuộc chủ yếu vào cách thức tích hợp trong giảng dạy. Việc thiết kế các hoạt

động học tập yêu cầu người học đánh giá, phản biện và chỉnh sửa nội dung do AI tạo ra đóng vai trò quan trọng trong việc kích thích sự tham gia nhận thức và thúc đẩy tư duy sâu.

Về mặt thực tiễn, nghiên cứu đề xuất một số hàm ý sư phạm. Thứ nhất, giảng viên cần xây dựng nhiệm vụ học tập có hướng dẫn rõ ràng khi tích hợp AI, tránh để sinh viên sử dụng công cụ này một cách thụ động. Thứ hai, cần chú trọng phát triển các kỹ năng đánh giá thông tin và tư duy phản biện song song với việc sử dụng công nghệ. Thứ ba, trong bối cảnh đào tạo theo định hướng nghề nghiệp như ngành Tiếng Anh Thương mại - Du lịch, việc thiết kế các tình huống học tập gắn với thực tiễn sẽ góp phần nâng cao hiệu quả ứng dụng AI.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Baidoo-Anu, D., & Owusu Ansah, L. (2023). Education in the Era of Generative Artificial Intelligence (AI): Understanding the Potential Benefits of ChatGPT in Promoting Teaching and Learning. *Journal of AI*, 7(1), 52-62.
- Bender, E. M., Gebru, T., McMillan-Major, A., & Shmitchell, S. (2021). On the Dangers of Stochastic Parrots: Can Language Models be Too Big? *Proceedings of the 2021 ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency (FAccT)*, 610-623.
- Bettayeb, A. M., Abu Talib, M., Sobhe Altayasinah, A. Z., & Dakalbab, F. (2024). Exploring the Impact of ChatGPT: Conversational AI in Education. *Frontiers in Education*, 9, 1379796.
- Cotton, D. R. E., Cotton, P. A., & Shipway, J. R. (2024). Chatting and Cheating: Ensuring Academic Integrity in the Era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*.
- Dwivedi, Y. K., et al. (2023). So What if ChatGPT Wrote It? *International Journal of Information Management*, 71, 102642.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education. *Center for Curriculum Redesign*.
- Hồ Tú Bảo (2024). Ứng dụng khoa học dữ liệu và trí tuệ nhân tạo trong giáo dục, đào tạo. *Công thông tin Bộ Giáo dục và Đào tạo*. <https://moet.gov.vn/giaoducquocdan/tang-cuong-ung-dung-cntt/Pages/Default.aspx?ItemID=9724>
- Kasneci, E., et al. (2023). ChatGPT for Good? *Learning and Individual Differences*, 103, 102274.
- Kohnke, L., Moorhouse, B. L., & Zou, D. (2023). ChatGPT for Language Teaching and Learning. *RELC Journal*.
- Lê Thị Thu Hà & Nguyễn Đức Tài (2025). Tư duy phản biện trong thời đại AI: Tác động của AI đối với phát triển tư duy phản biện. *Tạp chí Tâm lý Giáo dục*. Truy cập từ https://tamlygiaoduc.com.vn/wp-content/uploads/2025/08/23.HA-UED-THANG-9-TU-DUY-PHAN-BIEN-TRONG-THOI-DAI-AI_-TAC-DONG-CUA-AI-DOI-VOI-PHAT-TRIEN-TU-DUY-PHAN-BIEN.pdf
- Lo, C. K. (2023). The Impact of ChatGPT on Education. *Education Sciences*, 13(4), 410.
- Rudolph, J., Tan, S., & Tan, S. (2023). ChatGPT and Assessment. *Journal of Applied Learning & Teaching*, 6(1), 1-22.
- Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). AI in Higher Education. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(1), 39.